

HÖGSKOLAN
DALARNA

Religionsvetenskap III, uppsats

Vägen in och ut

En kvalitativ studie om kristna homosexuella personers berättelser om sin process att komma ut med sin sexualitet för sig själva, sina nära och sin församling.

Författare: Runa Jönsson

Handledare: Gull Törnegren

Examinator: Björn Falkevall

Ämne: Religionsvetenskap

Kurskod: GRK25S

Poäng: 15 p

Examinationsdatum: 7 juni 2019

HÖGSKOLAN
DALARNA

Vid Högskolan Dalarna finns möjlighet att publicera examensarbetet i fulltext i DiVA. Publiceringen sker open access, vilket innebär att arbetet blir fritt tillgängligt att läsa och ladda ned på nätet. Därmed ökar spridningen och synligheten av examensarbetet.

Open access är på väg att bli norm för att sprida vetenskaplig information på nätet. Högskolan Dalarna rekommenderar såväl forskare som studenter att publicera sina arbeten open access.

Jag/vi medger publicering i fulltext (fritt tillgänglig på nätet, open access):

Ja

Nej

Högskolan Dalarna – SE-791 88 Falun – Tel 023-77 80 00

Abstract:

Syftet med uppsatsen är att identifiera gemensamma teman och mönster i fem livsberättelser som kristna hbtq-personer från olika trossamfund skrivit i sin process att komma ut med sin sexuella identitet, både för sig själva och för sin omgivning. Vilka likheter och mönster går att finna i livsberättelserna? Studien genomförs utifrån en kvalitativ, tematisk innehållsanalys med efterföljande analys utifrån ett religionssociologiskt och ett teologihistoriskt perspektiv.

Livsberättelserna hämtade från Lundholm, Anton, (2017). Välkommen in i min garderob – en självbiografisk berättelse om att vara gay och kristen. Libris.

Voionmaa, Inkaliisa, (2018). Nu hade vi ju varandra – berättelser från 40 år av ekumeniskt arbete för och av kristna hbtq-personer, Riksförbundet EKHO samt

Gyll, Erik, Ohlsson Sandahl, Frida (2018). Så att jag kan komma in – kristen tro och hbtq. Författarna och Riksförbundet EKHO

Kyrkan har två synsätt på homosexuell läggning, orätt och fel, vilket grundas av tradition och tolkning i förvetenskapliga bibliska texter. Den andra, att gamla synsätt får ge vika för ett modernt samhälle och en modern kyrka där mänskliga värden såsom demokrati och rätten till sin egen sexualitet är viktigare än judiska lagar och regler som skrevs i en tid då samhället hade andra värderingar, dessa utifrån den kontext som rådde.

Flera av berättelserna visar på gemensamma drag som ensamhet, lögn och dubbelliv innan personerna kom ut med sin sexuella läggning.

Nyckelord:

Frikyrka Homosexualitet Etik

Innehåll

1 Inledning	1
2. Syfte	3
2.1 Frågeställning	3
3 Bakgrund	4
3.1 Forskningsfält	9
3.2 Teoretiska utgångspunkter	11
4 Material	15
4.1 Metod	16
4.2 Relevanta begrepp för studien	17
5 Resultat och analys	18
5.1 Barndomen, kyrklig verksamhet och känslan av utanförskap, ur ett religionssociologiskt och teologihistoriskt perspektiv	18
5.2 De homosexuella personernas och församlingarnas attityder kring homosexualitet.	23
5.3 Att komma ut som homosexuell i ett religionssociologiskt perspektiv.	32
5.4 Vilka möjligheter finns det att leva ut sin homosexualitet i församlingen efter berättandet?	38
6 Diskussion	41
7 Sammanfattning	43
8 Litteratur och källor	45
8.1 Litteratur	45
8.2 Elektronisk litteratur	46

1 Inledning

Det senaste året har jag varit gäst på ett bröllop där brudparets syskonbarn målade teckningar föreställande två finklädde tanter, som de senare gav till dem. Jag har varit på begravning där den avlidnes sambo vid minnestunden berättade att de hemlighållit sin relation de första åren, för personer som inte var som dem, och jag har lyckönskat två nyblivna mammor till deras dotter. Det har hänt mycket sedan år 1979, det år då homosexualitet inte längre kom att betraktas som en sjukdom i Sverige. Idag finns det en helt annan förståelse för samkönad kärlek, att den inte är något skamligt eller orätt, men inte överallt. Fram till år 1944 var samkönade sexuella relationer straffbelagda enligt svensk lag. Under 1970-talet avskaffade Socialstyrelsen homosexualitet som ett sjukdomsbegrepp. Attityderna till homosexuell levnad fortsätter att förändras och har under de senare år ändrats stort.¹

Under mitten av 1980-talet genomfördes en statlig utredning, *Homosexuella och samhället*, där dåvarande ärkebiskop Bertil Werkström i samband med utredningen, initierade till en debatt med efterföljande remissvar. Kyrkans remissvar och ståndpunkt var att den kan acceptera homosexuell läggning men inte homosexuella handlingar. I debatten framkom några viktiga synpunkter; sexualitet ska ses utifrån ett strikt reproduktionsperspektiv, vilket utesluter homosexuella relationer. Ett annat och nyare sätt att se på homosexualitet, var att reproduktion enbart är en del av sexualiteten, och att närhet och ömsesidighet likaväl också ingår, vilken kan uttryckas oavsett sexuell läggning.²

Anledningen till kyrkans delade syn kring homosexualitet finns i de olika sätt att tyda, tolka och omtolka bibeltexter så att de blir relevanta för sin tid. Olika kyrkor, samfund och församlingar har sin tradition och bibeltolkning och synen kan skilja sig mellan präster inom samma samfund. Pingstkyrkans ser homosexualitet som fel, en medfödd skada hos människan, som måste sträva efter att leva ett heligt liv.³

---

¹ Bräkenhielm, 2005 s. 24

² Gustavsson, Lundberg, 2005 s 74

³ Hedin, Salomonsson, 2005 s. 228

Likt pingstkyrkans syn om homosexualitet menar den romerskt katolsk kyrkan att deras grundsyn är hämtad utifrån bibeln och den naturliga lagen, vilken är den moraliska ordningen som människan med hjälp av sitt förnuft och samvete har tillgång till.⁴

Den medlem i en frireligiös församling som kommer till insikt om sin homosexuella läggning, riskerar att hamna i normkonflikt mellan de normer som är förhärskande i den religiösa församlingen och denna har en icke-accepterande syn på homosexualitet, och samhällets normer, som erbjuder en bekräftelse av personens sexuella identitet. Därför blir det intressant att läsa och analysera personliga ”komma ut – processer” för frikyrkligt kristna hbtq-personer.

---

⁴ Carlberg, 2005 s. 205

2. Syfte

Syftet med uppsatsen är att identifiera gemensamma teman och mönster i fem livsberättelser som kristna hbtq-personer från olika trossamfund skrivit i sin process att komma ut med i sin sexuella identitet, både för sig själva och för sin omgivning.

2.1 Frågeställning

För att nå syftet finns följande frågeställningar:

1. Vilka teman, skeenden och mönster återfinns i de fem livsberättelserna?
2. Vilka attityder går att finna hos de kristna homosexuella och i de församlingar som de är engagerade i?
3. Vilka möjligheter hade de kristna homosexuella personerna att leva ut sin sexuella läggning i den kristna miljön/ församlingen?
4. Hur kan de erfarenheter som beskrivs förstås utifrån ett religionssociologiskt och ett teologihistoriskt perspektiv?

3 Bakgrund

Denna bakgrundsteckning bygger på sekundärkällor från Namli och Grenholm, (2019), samt Svartvik, (2005) Hur kärlek, samlevnad och äktenskap kan förstås enligt bibeln. Därtill text av Gårdfeldt, (2011) ”Vart tog den lilla bögen vägen” – eller ”Så skapas e argbigga” Om svenska kyrkan, Skatteverket och några enastående grannar.

Hur människans förhåller sig till sexualiteten varierar mellan olika kulturer. Detsamma gäller socialt konstruerade moralregler kring äktenskap och sexuellt samliv, där reglerna är olika och föränderliga. Det finns många likheter mellan sexualmoralen i grekisk filosofi, kristen teologi, islamsk tradition och nutida liberalism, den präglas ofta av maktskillnader som finns inom patriarkatet och äktenskap och sexualmoral kan bli instrument för att upprätthålla mannens överordnade ställning.⁵

Varför frågan kring moral och sexualitet blivit stor menar filosofen Michel Foucault beror på att det redan mellan antiken och den tidiga kristendomen skilde sig åt. I den grekiska antiken sågs inte sexualiteten som något ont, men avhållsamhet och måttlighet var att föredra. Inom den tidiga kristendomen sågs sexualiteten som ond och därför kan den bara accepteras inom äktenskapet och som medel för reproduktion.⁶

Den brittiske sociologen Anthony Giddens framhåller två förhållanden som ligger till grund till förändrade synen på sexuella relationer under 1900-talet. Den ena är att homosexualitet blivit mer accepterat, sex har blivit tillgängligt för alla. Det andra är att det finns tillgång till effektiva preventivmedel och möjligheter till födelsekontroll. Detta gör att sexualiteten inte längre enbart är förknippad det heterosexuella äktenskapet eller till reproduktion.⁷

Det har funnits olika syn på det samkönade äktenskapet och motståndet för samkönade äktenskap har varit starkt. Det främsta argumentet har varit att traditionen säger att äktenskap ska vara för heterosexuella par, då äktenskapets syfte är reproduktion, vilket då skulle göra äktenskapet omöjligt för personer med homosexuell läggning. Dessutom menar de som försvarar det heterosexuella äktenskapet att barn

---

⁵ Namli, Grenholm, 2019 s. 310

⁶ Namli, Grenholm, 2019 s. 310 - 311

⁷ Giddens, 1992 s. 20 - 42

behöver socialiseras in i traditionella könsroller. Vilket ses som ogörligt i ett samkönat äktenskap.⁸

Inom kristen etik har det funnits ett starkt motstånd till samkönade äktenskap. Det grundar sig i de bibeltexter som menar att homosexualitet är orätt, vilket har sin grund i hur texterna tolkas. Teologie doktor Jesper Svartvik menar att de största problem kring bibeltolkning uppkommer i bruket av förvetenskapliga texter som anknyter till eller bygger på en världsbild som för längesedan är övergiven.⁹

Den tyske katolske moralteologen Bernard Häring (1912 – 1998) menar att sexualiteten är en gåva från Gud som möjliggör en kroppslig kommunikation mellan man och kvinna. Genom det sexuella språket kan de kommunicera och uppnå en djupare gemenskap. Den sexuella relationen ska vara heterosexuell då det i en homosexuell relation inte finns några biologiska skillnader vilka krävs i den sexuella kommunikationen, detta betyder enligt honom, att samkönad kärlek strider mot naturen.¹⁰

Den lutherske teologen Helmut Thielicke menar att Gud inrättat vissa ordningar som sätter bestämda ramar för det mänskliga livet, till dessa ramar hör staten, ekonomin, rättsväsendet, äktenskapet och kulturen. Till sitt ursprungliga syfte var äktenskapeten innerlig gemenskap mellan man och kvinna, skapta för varandra för att finna sig själva i varandra.¹¹

I Nya Testamentet ses samkönad kärlek som ett uttryck för förnedrande lidelser och ett onaturligt umgänge. Ett annat argument är att samkönad kärlek strider mot naturen då sexualitet är kopplat till reproduktion. Helmut Thielicke menar att homosexualitet inte står i samklang med bibelns skapelseordning och att en homosexuell läggning kan

---

⁸ Namli, Grenholm, 2019 s. 329

⁹ Svartvik, 2005 s. 174

¹⁰ Namli, Grenholm, 2019 s. 315

¹¹ Namli, Grenholm, 2019 s. 316

jämföras med sjukdom och lidande och att den som har denna läggning bör underkasta sig behandling.¹²

Professor Ragnar Holte menar att det inte finns något entydigt sätt från teologiskt håll se på den homosexuella kärleken, synsättet teologen väljer bottnar i dennes bibelsyn. De två skapelseberättelser som finns i Bibeln berättar att Gud skapade människan till ”sin avbild” och till ”man och hustru”, de uppmanas till att ”vara fruktsamma” och att ”de blir ett”. Hela Bibeln visar på en spänning mellan en syn på jämlikhet och en syn på underordning mellan kvinnor och män.¹³

Det andra synsättet är det som förts fram från hbtq-personer som menar att det traditionella äktenskapet är allt för präglad av det patriarkala samhället och bör ersättas med andra samlevnadsformer som erbjuder jämlikhet och sexuell frihet. Professor Judit Butler stärker detta argument i den mening att om staten legitimerar äktenskap för homosexuella, skulle det innebära en slags uteslutande av andra samlevnadsformer.¹⁴

Det tredje synsättet visar på en positiv attityd till samkönade äktenskap. Homosexuell kärlek ses inte som något onaturligt och äktenskapets syfte är inte enbart att få och uppfostra barn. Genom den kulturella utveckling som skett med ökad jämlikhet och rättvisa är samkönade äktenskap en fråga om rättvisa. Principen om allas lika värde och allas lika rättigheter är ett starkt skäl till att samkönade äktenskap bör bejakas.¹⁵

Till detta kommer att nutidens kristna etik inte är den samma som den som rådde då Bibeln skrevs. En modern kristen etik som tar sin grund i respekt och kärlek till att älska varje medmänniska som sig själv måste få vara gällande menar Namli, Grenholm.

¹⁶

Gareth Moore, romerskt katolsk filosof och teolog, skriver:

---

¹² Namli, Grenholm, 2019 s. 329

¹³ Holte, 2005 s. 165 - 166

¹⁴ Namli, Grenholm, 2019 s. 329

¹⁵ Namli, Grenholm, 2019 s. 330

¹⁶ Namli, Grenholm, 2019 s. 331

This shift in the argument does not mark an abandonment of the bible, but a concentration on more fundamental biblical values.¹⁷

Professor Christine Gudorf menar att sexuell njutningen är ett grundläggande värde och som ska ses som det primära och att människan ska ha rätt till sin sexualitet.¹⁸

Frågan om registrering av partnerskap har livligt diskuterats. I januari år 1995, inrättade Sveriges riksdag en partnerskapslag, likt den som fanns i Danmark. Partnerskapslagen skulle inte ses som jämställd med det heterosexuella äktenskapet och endast registrering av borgerliga vigselförrättare gjorde det möjligt att få registreringen juridiskt giltig. Inom Svenska kyrkan meddelas att präster inte fick tillhandahålla någon form av ceremoni som skulle kunna liknas vid den heterosexuella bröllopsakten, ifall gaypar önskade en välsignelseakt över sitt borgerligt registrerade partnerskap. Prästen skulle kunna vara ensam med gayparet, be en bön tillsammans med dem, för dem och deras partnerskap. Vid denna tid gjorde homosexuella inte så stort väsen av sina relationer utan nöjde sig med den lagstiftning som var tagen. Dock arrangerades en välsignelseakt över ett homosexuellt likt ett heterosexuellt kyrkligt bröllop i en kyrka i Göteborg, denna kom att skapa stora rubriker. Fler och fler homosexuella par registrerade partnerskap och fler och fler önskade sig en kyrklig välsignelseakt runt sitt partnerskapsingående. År 1999 skickade Svenska kyrkan åter ut riktlinjer, denna gång hade de ändrats till att familjemedlemmar och vänner till det partnerregistrerande paret fått möjlighet att delta i välsignelseakten. År 2000 bjöds en av de borgerliga partnerskapsförrättarna i Göteborg in till Svenska kyrkan där hen höll ceremonin samtidigt som prästen i kyrkan höll välsignelseakten. Denna händelse kom att utredas av domkapitlet och det visades vara otillåtet att bjuda in den borgerliga partnerskapsförrättaren för att hålla i partnerskapsceremonin i kyrkan. Detta förbud gällde även för heterosexuella par. Det nya förbudsdokument som skickades ut från Svenska kyrkan bestämmer om att präster inte fick hålla välsignelseakten vid den borgerliga partnerskapsregistreringen. Dock fanns det inget skrivet om att det inte var tillåtet att

---

¹⁷ Svartvik, 2005 s.177

¹⁸ Namli, Grenholm, 2019 s. 323

hålla ceremonier på kyrktrappan, vilket kom att ske och även denna form av välsignelse och partnerskapsregistrering kom att bli känt.¹⁹

Under år 2004 arrangerade Svenska kyrkan en hearing kring frågor om samkönade äktenskap ska organiseras av kyrkan. Representanter från pingströrelsen, romerskt katolska kyrkan och serbisk ortodoxa kyrkan var kritiska till en eventuell partnerskapsakt eller vigselakt i Svenska kyrkan. Riskerna med att tillämpa förvetenskapliga bibliska texter i modern etisk debatt klargjordes och det framstod tydligt att två helt olika uppfattningar kring homoerotisk kärlek lever sida vid sida i samma kyrka.²⁰

År 2009, första maj, trädde en svensk könsneutral äktenskapslagstiftning i kraft. Samma år, i november, kom Svenska kyrkan att tillåta giltiga kyrkbröllop för homosexuella, enligt samma ordning som gäller för heterosexuella par.²¹

---

¹⁹ Gårdfeldt, 2011 s. 17

²⁰ Möller, 2005 s. 11 - 12

²¹ Gårdfeldt, 2011 s. 38

3.1 Forskningsfält

I forskningsfältet ingår tre böcker som alla på olika vis berör ämnen som sexualitet, religion och etik.

Sofia Mogård – *Att leva tillsammans - en studie i kristen och feministisk sexuaetik*. 2010. Författaren har i avhandlingen analyserat flera modeller av kristen sexuaetik. Avhandlingen är relevant till min undersökning därför den analyserar olika modeller av sexuaetik. Den första modellen Mogård refererar till är Lisa Sowle Cahill, romersk-katolsk teolog och etiker, vars etiska modell säger att den ideala sexualiteten uppnås i en jämlik och varaktig relation, utifrån en tydlig heterosexuell norm.²²

Teologen Mark Jordan, med koppling till romersk-katolsk teologi och tradition, visar på en teori med queerperspektiv, att människans kön och sexualitet kommer till uttryck i en roll och det är eros som avgör hur människor uttrycker den. Till äktenskapet är två roller knutna, mannen och kvinnan.²³

Det som sammanlänkar de olika sexual etiska modellerna är en samsyn om att återskapa en mer traditionell sexuaetik. Efter utvärdering av modellerna arbetar Mogård med att skapa en kristen feministisk sexuaetik utifrån frågan vad som är rätt samlevnad?²⁴ Författaren menar att sexualitet bör förstås utifrån vissa normer för samlevnad. Varje människa ska ses som ansvarstagande och myndig, samt engagemang och åtagande är norm för samlevnad och sexuellt samspel mellan människor inte behöver utgå från olikheter.²⁵

Antologin *New Approaches in History and Theology to Same sex love and Desire* med redaktörer Mark D Chapman och Dominic Janes, (2018) presenterar tvärvetenskapliga artiklar om ämnen kring historia, teologi och samkönad sexualitet. Flertalet av artiklarna har en stark koppling till de ämnesområde som behandlas i denna uppsats. Teologen Adrian Thatcher presenterar en historisk redogörelse över synen på sexualitet och hur den har ändrats över tid. Begreppet enköNSTEORIN gällde fram till

---

²² Mogård, 2010 s. 106

²³ Mogård, 2010 s. 197

²⁴ Mogård, 2010 s. 230 - 231

²⁵ Mogård, 2010 s. 260 - 261

mitten av 1800-talet, då kvinnans kön började av läkare, uppfattas som ett eget kön, och inte som en avvikelse från mannens.²⁶

Vidare avhandlar Chris Mounsey frågan om samkönade äktenskap i England. Kyrkan och den engelska staten hade helt olika ståndpunkter. Den engelska kyrkan vill inte modernisera sina värderingar för att passa en viss tid, och staten menar frågan inte är kopplad till modernisering, utan till ett nytt sätt att förstå hur det alltid har varit.²⁷

Bernard Schlager avhandlar boken *Kristus och den homosexuelle*, författad av teologen Robert Wood, utgiven år 1960 i USA. Boken var den första i sitt slag. Författaren uppmanade de amerikanska kyrkorna att öppna upp sina kyrkor för homosexuella män och kvinnor. Detta i en tid då det förekom en utbredd fördom från både samhälle och kyrkor och då det var kriminellt att vara homosexuell. Med sin erfarenhet arbete bland homosexuella förklarade Wood att kyrkan och staten skulle acceptera och välkomna homosexuella, fullt ut. Wood predikade att Gud är lika nådefull mot homo- bi- och heterosexuella och kyrkan måste vara lika för alla. Homosexuella var fortfarande osynliga i samhället och kyrkan hade ännu inte börjat utbilda om homosexualitet.²⁸

Antologin *Den moderna homofobin* 2011, med redaktören Charlie by Kabusa Finland, innehåller fjorton bidrag från personer som varit engagerade i hbtq-frågor, varav flertalet forskare, men även några författare och aktivister; Fanny Ambjörnsson, Bettan Andersson, Eva Borgström, Andy Candy, Gunlög Fur, Lars Gårdfeldt, Carin Holmberg, Sune Innala, Christina Kjellsson, Margareta Lindholm, Arne Nilsson, Stina Sundberg, Eva Tiby och Anna Westerståhl. Berättelserna tar upp de homofobiska mekanismer som styr människor och samhälle. Författarna berättar om vardagssituationer, attityder, ord och uttryck och underliggande värderingar. Dessa berättelser är relevanta i studien då de bidrar med bilder om och hur vardagslivet kan te sig för en hbtq-person i ett samhälle som undertrycker homofobiska verkligheter.

Fanny Ambjörnsson, Filosofie Doktor, Stockholms Universitet, skriver om en förändrad attityd bland lesbiska kvinnor, från att tidigare levt ett osynligt liv då det inte

---

²⁶ Chapman, Janes 2018 s. 13

²⁷ Mounsey, 2018 s. 29 - 30

²⁸ Schlager, 2018 s. 161 - 170

fanns någon öppenhet runt homosexualitet till ett liv med öppenhet står som självklar och kravfylld. Attitydförändringen ses som en del av tidsandan.²⁹ Därtill berättas att den psykiska hälsan bland lesbiska och transpersoner är långt sämre än hos den övriga svenska befolkningen.³⁰

Carin Holmberg, sociolog, aktivist och verksam på RFSL:s brottsofferjour i Stockholm, visar på en bild i det svenska samhället att flera av de som söker sig till RFSL:s brottsofferjour har erfarenheter av homofobiska hatbrott, vilket säger att de vid minst två tillfällen utsatts för kränkningar eller annat våld som kan kopplas till sexualiteten. Exempel kan vara att uttryck från grannar som väsande säger ”Jävla bögar” eller ”Tro inte att jag åker i samma hiss som några flator”. Att år efter år uppleva kommentarer rörande den sexuella läggningen förändrar självförtroendet till det sämre.

³¹

Gunlög Fur, Professor vid Linneuniversitetet, förmedlar en bild över den tystnad som föräldrar och närstående personer till homosexuella kan drabbas av när de känner att de inte har någon att tala med, inte vågar. Fur framhåller den hänsyn som homosexuella indirekt visar, för sig själva och andra genom att inte ställa sig i konfrontation kring värderingar om homosexualitet och diskuterar var i gränslandet homofobin bor.³²

3.2 Teoretiska utgångspunkter

Resultaten i denna studie analyseras med hjälp av två skilda teoretiska utgångspunkter. Först beskrivs religionssociologi; Boken Religionssociologi – en introduktion. (2003) Författad av sociolog och forskare Inger Furseth, verksam i Stiftelsen Kirkeforskning i Norge och Pål Repstad, professor i religionssociologi vid Högskolen i Agder, ger en introduktion och en översikt över sociologiska teorier om religion. Författarna framhåller olika sociologiska förklaringar till varför människor blir religiösa och förklaringarna grundas i följande teorier; Deprivationsteorin: Brister hos människor skapar religiösa behov.

---

²⁹ Ambjörnsson, 2011 s. 84

³⁰ Ambjörnsson, 2011 s. 71

³¹ Holmberg, 2011 s. 116 - 117

³² Fur, 2011 s. 170 - 172

Socialiseringsteorin: Människor blir religiösa därför att de omärkligt vänjer sig vid det. Teorin om rationella val: Människor blir religiösa när det lönar sig. Slutligen, Religion som jakt på mening och tillhörighet.³³

Deprivationsteorin menar att brister i människans liv kan skapa religiösa behov då religionens gemenskap kan kompensera det som individen saknar. Denna deprivationsteori är relevant då det gäller rekrytering till väckelserörelser som eftersträvar en förändring både för den enskilda individen och för samhället i stort.³⁴

Socialiseringsteorin bygger på att människor vänjer sig genom en lång och gradvis uppfostran till en religiös kultur. Socialisationen är effektiv när barn och unga personer tar intryck av vuxnas handlingar. I socialisationsprocessen lär sig människan sina roller och rättar sig efter de förväntningar som de går in i eller ställs inför.³⁵ Teorin om rationella val har sin grund i att människor alltid söker det de vill ha till minsta möjliga besvär och minsta möjliga kostnad. Människor ansluter sig till de religiösa former och rörelser som ger dem störst utbyte.³⁶

Den sista teorin, sökandet efter mening och tillhörighet går ut på att människor handlar utifrån sina omgivningar – så som de tolkar och uppfattar dem och utifrån de meningsfulla ramar de konstruerar i sitt medvetande. Historiskt sett har religionen förmedlat förklaringar över hur världen ska tolkas. Människan vill ha, och söker efter mening en med livet både för sig själv och med världen.³⁷

En religion är levande genom ritualer och musik. Riter kan ses som maktmedel för att befästa skillnader, men kan också verka inkluderande och vara den kollektiva religiösa traditionen. Riternas funktion är ofta att skapa ordning och upprätta mening och tillhörighet.³⁸

---

³³ Furseth, Repstad, 2003 s. 151 - 165

³⁴ Furseth, Repstad, 2003 s. 152 - 154

³⁵ Furseth, Repstad, 2003 s. 155 - 156

³⁶ Furseth, Repstad, 2003 s. 159

³⁷ Furseth, Repstad, 2003 s. 163 - 165

³⁸ Furseth, Repstad, 2003 s. 173

Nästkommmande teori är teologihistoria; Boken Smuts, skam, status – Perspektiv på samkönad sexualitet i Bibeln och antiken, (2018) författad av Tomas Kazen, professor i bibelvetenskap vid Teologiska högskolan i Stockholm., presenterar och granskar ett urval texter från Främre Orienten, Grekland och Rom, utifrån tre tolkningsparadigm: renhet - orenhet, makt och underordning, samt heder och skam.³⁹

Heliga texter under historiens gång, har ofta en formerande, snarare än en normerande, funktion för sina läsare. Inga texter har någonsin varit tillämpbara rakt av, eftersom alla texter är kontextuella.⁴⁰

Det har vuxit fram en ny förståelse för homosexualitet i den västerländska delen av världen, särskilt under de senare årtiondena, men i vissa kristna sammanhang finns fortfarande ett motstånd.⁴¹

Det kan, enligt Kazen vara enklare för människor i västvärlden att förstå och acceptera homosexualitet som något medfött.⁴²

En sexuell läggning är ett resultat av biologiska och kulturella faktorer i samverkan och att det ur denna synvinkel inte behöver ses som att homosexualitet är något onormalt. Begreppet homosexualitet kan ses som en biologisk avvikelser, men också som en naturlig sådan.⁴³

Det finns inga texter varken i den hebreiska bibeln eller andra främre orientaliska texter säger något om erotiska handlingar mellan kvinnor vilket går att tolka som att sex mellan två kvinnor inte betraktades som särskilt allvarligt, åtminstone inte ur ett socialt hänseende, då det inte finns omnämnt i kända lagsamlingar eller i andra texter.⁴⁴

---

³⁹ Kazen, 2018 s. 12

⁴⁰ Kazen, 2018 s. 8

⁴¹ Kazen, 2018 s. 12

⁴² Kazen, 2018 s. 16

⁴³ Kazen, 2018 s. 22 - 23

⁴⁴ Kazen, 2018 s. 140

Texter i Nya Testamentet, Paulus brev till Romarna, säger att skriver att kroppskontroll är viktigt och att ingenting ska få ta makten från honom. Han räknar upp vika som inte får ”ärva gudsriket”, det är prostituerade, äktenskapsbrytare, och personer som penetrerar män. Begär och brist på självkontroll är nära förknippat med skuld och skam. Detta i en tid då samhället och kulturen var annorlunda än den som är i dag.⁴⁵

Religion har, hur den än är, bidragit till att udda och avvikande personer både förföljts och dödats genom tiderna och att religion med fundamentalistiska inslag tappat förmågan att tolka och förhandla med sin historiska tradition dit exempelvis texter med hierarkiska, patriarkala och homofoba drag hör. Dessutom menar Kazen att vissa människor har redskap för att tolka och utveckla det historiska arvet till nutida värderingar, medan andra saknar redskap och finner det vara svårare. Kunskap om historien och om vår egen tid om människan och hennes biologiska och sociala förutsättningar, om texter, traditioner och värderingar är ett gott redskap för att befria från förtryck.⁴⁶

Den kristna kyrkan som bidragit till demokratins framväxt vuxit, bör kunna fortsätta att bidra med att tolka, omtolka och tillämpa antik tradition i nya, moderna sammanhang. Kyrkan bör kunna omtolka gamla judiska levnadsregler och principer och se till människor mer än till principer.⁴⁷

Ovanstående religionssociologiska teori från Furseth och Repstad samt Kazens teologihistoriska teorier, kommer att ligga till grund och i viss mån utvecklas vidare i analyserna av berättelserna som ingår i studien.

---

⁴⁵ Kazen, 2018 s. 165

⁴⁶ Kazen, 2018 s. 176 - 177

⁴⁷ Kazen, 2018 s. 178

4 Material

Det material som valts ut för denna studie är av narrativ karaktär. Det första som valts är Anton Lundholms debutbok *Välkommen in i min garderob – en självbiografisk berättelse om att vara gay och kristen*, författad år 2017. Författaren är född 1984 och uppvuxen i ett litet småländskt samhälle med ca 1600 invånare i de väckelsebygder som ibland kallas bibelbältet. Lundholm är teolog och har bred erfarenhet av församlingsarbete. ⁴⁸

Boken skildrar faktiska händelser men författaren har, för den personliga integritetens skull valt att ändra namn, kön och egenskaper hos de personer som är omnämnda i boken. ⁴⁹

Boken *Nu hade vi ju Varandra – Berättelser från 40 år av ekumeniskt arbete för och av kristna hbtq-personer*, (2018), innehåller flera intervjuer med kristna hbtq-personer där de beskriver sina liv och det ekumeniska arbetet som de bedrivit sedan år 1976 och framåt i tiden, för att tillsammans ge varandra stöd och kunna verka för en hbtq-vänlig kyrka. Intervjuerna är nedtecknade år 2017 och Anna-Karin Casperssons livsberättelse har valts ut för att ingå i studien.

Tidskriften *Så att jag kan komma in – kristen tro och hbtq*, utgiven av Riksförbundet EKHO-kristna hbtq-personer, (2018). Denna tidskrift innehåller fem stycken livsberättelser från hbtq-personer, varav tre har valts ut. Berättelserna har inte korrigerats vad gäller innehåll, men namn och geografiska förhållanden har ändrats för att varken individer eller församlingar ska kunna identifieras. Enligt Riksförbundet EKHO-kristna hbtq-personer är tidskriften/materialet tänkt att kunna användas som studiematerial och i samtal kring normer, hbtq och inkludering. ⁵⁰

Valet av både officiellt och anonymt material grundar sig i en önskan om att få ett varierat och samtidigt illustrativt material över processen att komma ut med sin

---

⁴⁸ Lundholm, 2017 s. 23

⁴⁹ Lundholm, 2017 s. 5

⁵⁰ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 7

homosexuella läggning, vilket kanske inte kunnat ske ifall allt material varit hämtat från enbart en av kategorierna.

De teman som framkommit är: *Barndomen och kyrklig verksamhet, Känsla av utanförskap, Synen på den egna homosexualiteten, Församlingens syn på homosexualitet* samt *Efter berättandet*. De teman som visar på störst variation är: *Synen på den egna homosexualiteten* och *Efter berättandet* och de teman som visar på mindre variation är *Barndomen och kyrklig verksamhet, Församlingens syn på homosexualitet, Känsla av utanförskap*.

Genom att utifrån årtal och händelser som beskrivs i materialet har en ungefärlig ålder på personerna som berättelserna handlar om kunnat fastslås, i de fall där det inte framkommit i texten. Då berättelserna skrevs var Anna-Karin mellan 45 och 50 år, Anders var runt 30 år, Antons ålder var ungefär 35 år. Gustavs ålder var också 35 år och Veronicas ålder var ungefär 45 år. Namnen Anna-Karin och Anton är inte fingerade.

4.1 Metod

De narrativa material som ingår i studien kommer att analyseras utifrån en kvalitativ innehållsanalys, för att finna gemensamma teman samt mönster och skillnader i berättelserna. För att hitta relevanta teman kom Lundholms självbiografiska bok *Välkommen in i min garderob* (2017), att utgöra utgångspunkt, då den är rik på händelser, mycket beskrivande, dialogrik, där händelserna beskrivs i kronologisk ordning. Då tre eller fler av Lundholms händelser fanns att finna i övrigt material, används de i studien.

De situationer och möten som Lundholm erfarit tillsammans med andra personer ligger till grund för sökandet efter likvärdiga händelser i övrig litteratur. Ifall en likvärdig händelse gick att finna i tre eller flera av de övriga berättelserna kom de att utgöra grunden för de olika teman som studien bygger på. De olika texterna har tolkats och därpå tematiserats, och alltifrån små till stora variationer förekommer mellan de olika temana. Följande tema har gått att finna i berättelserna; *Barndomen och kyrklig verksamhet, Känslan av utanförskap, Synen på den egna homosexualiteten, Processen att komma ut som homosexuell person, Församlingens syn på homosexualitet, samt vad som händer efter det att personen kommit ut med sin sexuella läggning*. Ett tydligt mönster som framkommit är den kronologiska ordningen som fyra av fem berättelser är skrivna utifrån.

Ovanstående teman har analyserats utifrån två utgångspunkter, vilka är Furseth och Repstads religionssociologiska teori och Kazens teologihistoriska teorier. Dessa presenteras i anslutning till den tematiska innehållsanalysen av berättelserna.

4.2 Relevanta begrepp för studien

Uttrycket *kyrka* används i studien dels som en beteckning av själva kyrkobyggnaden men också som en beteckning församling.

Där förkortningen *hbtq* förekommer avses homosexuella, bisexuella, transpersoner och queerpersoner.

Där ordet *den hebreiska bibeln* används avses bibeln gamla testamente.

5 Resultat och analys

Det har framkommit gemensamma teman i livsberättelserna som ingår i studien, vilka är; *Barndomen och kyrklig verksamhet, Känslan av utanförskap, Synen på den egna homosexualiteten, Processen att komma ut som homosexuell person, Församlingens syn på homosexualitet, samt vad som hände efter det att personen kommit ut med sin sexuella läggning.*

Resultatredovisningen och analysen är strukturerad utifrån dessa teman, och rubrikerna innehåller hela eller delar av studiens frågeställningar.

Resultatredovisningen är strukturerad och integrerade med analystexterna och efterföljs av en sammanfattande text.

5.1 Barndomen, kyrklig verksamhet och känslan av utanförskap, ur ett religionssociologiskt och teologihistoriskt perspektiv

Texterna berättar om lycklig barndom och uppväxt i kristna hem, där föräldrar tar med barnen tidigt till kyrkliga barn och ungdomsaktiviteter, där trivs de, de får kamrater och egna förebilder i ledare och vuxna och börjar själva att ta bli bekräftade i sina personer. De formas och växer succesivt in den kristna gemenskapen.⁵¹

Många studier visar att religiösa föräldrar har religiösa barn i större utsträckning än icke religiösa. Vilket stämmer väl in på Veronica, Anders och Anton, men inte på Anna-Karins föräldrar, dock är de positiva till pingstkyrkans värderingar.⁵²

Veronica växte upp i en kristen familj och gick i söndagsskola och andra barnaktiviteter i både Frälsningsarmén och Pingstkyrkan på orten där hon bodde. De skillnader som fanns mellan de båda församlingarna reflekterade Veronica inte så mycket över.⁵³

Då Pingstkyrkan var mer livaktig och Frälsningsarmén på orten tynade bort blev det ett naturligt val att vara med i pingst. Jag och mina syskon döptes in i pingstförsamlingen, då var jag tolv år fyllda.⁵⁴

---

⁵¹ Furseth, Repstad, 2003 s. 155 - 159

⁵² Furseth, Repstad, 2003 s. 155 - 159

⁵³ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 40

⁵⁴ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 40

En person, eller grupp kan utsättas för negativa eller positiva sanktioner i sin väg för att socialiseras. Detta för att hen ska ledas längre in i en likformad gemenskap. Starka negativa sanktioner kan ibland likställas med indoktrinering.⁵⁵

Anders är uppvuxen i en konservativ, kristen familj med än mer konservativ kristen släkt och församling där prästvigda kvinnor absolut inte var accepterade. När Anders tänker tillbaka på sin barndom får han en känsla av att det kristna klimatet nästan var absurt hårt, samtidigt som barndomen var lätt kaosartad och lycklig.⁵⁶

Jag har många syskon och det var alltid liv och rörelse hemma. När vi var små fick vi inte lyssna på popmusik, vi hade ingen tv och fick inte läsa skönlitteratur på söndagarna. Det var framför allt regler och synd som dominerade det kristna synsättet.⁵⁷

Ritualer har en bärande funktion för att en religion ska vara levande. Döpet inkluderar en person i församlingsgemenskapen och gör hen till fullvärdig medlem.⁵⁸

Anton är uppvuxen i en kristen familj i ett litet samhälle i Småland⁵⁹ och kristendomen finns med från början i Antons liv med kärlek och trygghet. Familjen ber kvällsbön, läser Barnens Bibel och går i söndagsskolan på helgerna. Anton bestämmer sig för att låta döpa sig det året han ska fylla 16 år.⁶⁰

Jag har inte hunnit att bli speciellt stor, ungefär åtta år gammal, när jag bestämmer mig för att tro på Gud och Jesus. Det är under ett årligt sportlovsläger som frikyrkoförsamlingarna ordnar tillsammans. En av de vuxna ledarna berättar om hur han började tro på Jesus när han var liten pojke i min ålder. Jag bestämmer mig där och då för att göra samma sak.⁶¹

Mycket av en socialisering är styrd av andra personers bakomliggande förväntningar, som senare formas till egna förväntningar.⁶² Anna-Karin har inga förväntningar från

---

⁵⁵ Furseth, Repstad, 2003 s. 156

⁵⁶ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 12 - 13

⁵⁷ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 12

⁵⁸ Furseth, Repstad, 2003 s. 173

⁵⁹ Lundholm, 2017 s. 23

⁶⁰ Lundholm, 2017 s. 39

⁶¹ Lundholm, 2017 s. 24

⁶² Furseth, Repstad, 2003 s. 155

sin mamma om att hon ska bli formell medlem i Pingstkyrkan. Anna-Karin anslöt sig som medlem till Pingstkyrkan när hon döptes, då var hon 18 år och gick på gymnasiet. Därefter var hon medlem i församlingen i lika många år.⁶³

Jag tyckte det var kul att hänga i kyrkan. Mina föräldrar tyckte också att det var schyssta värderingar, att man ska ta hand om sina vänner och vara rädda om varandra. Att alla får vara med. Men när jag gick med i Pingstkyrkan undrade mamma om jag måste vara med i en så extrem kyrka.⁶⁴

En annan väg till gudstro och kyrklig gemenskap visar berättelsen från Gustav på. Kontakten med religion och kyrklig verksamhet togs inte i barndomen, utan först senare, i tonåren och då hos församlingen Livets Ord. Detta sker när Gustav har självmordstankar och känner att livet är problematiskt och svårt. Enligt deprivationsteorin ger religionen kompensation för de brister som en person upplever, både på det nationella, samhällseliga planet och på det personliga planet Oftast dras personer till väckelserörelsen, där det erbjuds en förändring av värderingar och livsföring, en nystart i livet.⁶⁵

Gustav kände tidigt i skolan att pojkar var mer intressanta än vad flickorna var. Men helst ville Gustav umgås och leka med flickorna på rasterna.

Uppväxten, speciellt tonårstiden beskrivs som väldigt turbulent och Gustav börjar att titta på killar och talar nedsättande om hbtq-personer.⁶⁶

I gymnasiet kom min längtan att ta mitt liv... Jag fick nog och började prata med en av mina närmaste vänner om hur jag hade det... Hon avslutade varje samtal med att säga: ”Glöm aldrig att Jesus älskar dig!” En gång inför nyår frågade honom jag ville följa med till Livets Ord och jag tänkte att Wow, vilken upplevelse att komma in i en sådan miljö! En jättestor sal med 5000 personer samlade, hög lovsångsmusik, folk som sträckte upp sina händer och tillbad. Det som berörde mig mest var den glädje och frid som fanns där. Jag fick mitt första möte med Gud och det var verkligen starkt.⁶⁷

---

⁶³ Voionmaa, 2017 s. 16

⁶⁴ Voionmaa, 2017 s. 16

⁶⁵ Furseth, Repstad, 2003 s. 155

⁶⁶ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 28 - 29

⁶⁷ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 30

Att förstå vad ett utanförskap kan bero på och att formulera det, har med mognad och kunskap att göra. Teologihistoriskt sett kan en sexuell läggning förstås som ett resultat där biologiska och kulturella faktorer är i samverkan, och därför behöver den inte ses som något onormalt. Homosexualitet kan ses som en biologisk och naturlig avvikelse.⁶⁸ Detta gör Veronica som aldrig har känt sig osäker på sin sexuella läggning, och inte heller känt någon skuld eller skam inför Gud. Veronica kände att det var sådan hon var skapad, det är sådan hon är.⁶⁹

Men jag nämnde aldrig något om det för någon, varken till föräldrar, syskon eller vänner.⁷⁰

Homosexualitet kan ses som något medfött, den synen gör att människor i Västvärlden lättare kan acceptera och förstå och acceptera sin sexuella läggning. Anders har sett och känt sig annorlunda men har svårt att både förstå och acceptera.⁷¹

Anders har alltid haft sin mamma som förebild och alltid önskat kunna baka, laga mat och sy som henne.⁷²

Jag har alltid vetat att jag varit annorlunda, dock har jag inte alltid insett varför eller på vilket sätt. När jag gick på högstadiet började jag motvilligt förstå att jag var homosexuell. Först efter att jag fyllt 20 år accepterade jag det.⁷³

Ur ett socialiseringsperspektiv ställer sig Gustav vid sidan om den gemenskap som lekarna erbjuder honom skolan. Han förmår sig inte att låta sig formas in i de sammanhang där han förväntas vara fysiskt aktiv.⁷⁴

Gustav var inte intresserad av brottning eller bollspel under skolans raster och blev alltid retad för att vara så försiktig. Gustav kunde inte sätta ord det han upplevde när

---

⁶⁸ Kazen, 2018 s. 16

⁶⁹ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 40

⁷⁰ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 40

⁷¹ Kazen, 2018 s. 16

⁷² Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 12

⁷³ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 13

⁷⁴ Furseth, Repstad, 2003 s.155 - 159

har kände dragning till någon jämnårig pojke i skolan, att han kände attraktion till honom.⁷⁵

Vi som började ettan fick en fadder och hon, som var min, var klassens sötaste tjej. Men det dröjde inte länge förrän jag tyckte pojkarna var mer intressanta och när jag började trean väcktes intresset för en pojke som bott utomlands flera år... Han var mest intressant att kolla in av alla i klassen.⁷⁶

Anton vet inte hur han ska hantera kusinernas lek, då han ska svara på ifall han är en *bög i en bur* eller ej, ifall han kommer uppfattas som en av de andra, eller som en person som avviker från normer och gruppen. Anton kommer att tillhöra eller förlora gruppen beroende på hur han svarar och då han inte förstår innebörden av ordet *bög*, kan han inte välja. Men Anton vill känna sig hemma i gruppen. Han vet inte heller ifall han har några tillrättavisningar att vänta sig, vilket skapar olustkänslor hos honom.⁷⁷

Anton ser en pojke i tolv, tretton års ålder i ett tv-program. Han känner att pojken är speciell och dras till honom. Dragningen bottnar sig inte i sex, då puberteten inte kommit igång. Känslan är svårdefinierad, och Anton vill vara nära pojken och lära känna honom på djupet. Anton förstår att det är något speciellt mellan sig och pojken i tv-programmet.⁷⁸ Vid ett senare samma år umgås Anton med sina kusiner.

En dag frågar de jämnåriga kusinerna mig: "Är du en bög i en bur?" Jag svarar inte. "Är du det?" fortsatte de fnissande. "Är du en bög i en bur?" Jag tvekar. "Na-ee-j", säger jag försiktigt. "Det är jag väl inte." "Bögen är lös!" ropar kusinerna mellan ljudliga skrattsalvor. "Bögen är lös!" Om sanningen ska fram var jag faktiskt en bög i en bur, men det kunde inte kusinerna veta. Jag visste det inte ens själv då. Hade inte språket för att beskriva min dragning till andra pojkar. Bög var ett skällsord bland andra.⁷⁹

Då en person deltar in i en församling förväntas det att den uppfyller flera roller, normer och förväntningar, inte bara de som finns i den kyrkliga gemenskapen utan också sådana inte är direkt kopplade till den kyrkliga verksamheten. Då Anna-Karin visar att hon uppfyller de roller hon tagit eller fått, förväntas det av henne att hon också

---

⁷⁵ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 28

⁷⁶ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 28

⁷⁷ Furseth, Repstad, 2003 s.155 - 159

⁷⁸ Lundholm, 2017 s. 20

⁷⁹ Lundholm, 2017 s. 21 - 22

ska ha ett privatliv likt andra som är i snarlika livssituationer. Detta kan inte Anna-Karin utifrån församlingens satta normer, vilket ger henne oro och olustkänslor.⁸⁰

Anna-Karin var aktiv och engagerad i Pingstkyrkan som barnledare och som körmedlem i församlingens kyrkokör. Ibland fick Anna-Karin höra frågor och kommentarer från församlingens medlemmar, som kändes besvärande och svåra att lyssna till och svara på.⁸¹

Varför har Anna-Karin inte hade någon pojkvän, hon som är så trevlig?⁸²

Sammanfattningsvis framkommer det att nästan alla personerna i berättelserna vuxit upp i kyrklig miljö där de trivts, känt sig älskade, trygga och tidigt kunnat formulera en egen gudstro. Några av dem har under tonårstiden låtit döpa sig och på så sätt blivit formella medlemmar i de församlingar som de engagerat sig i. I en berättelse skildras tonårstiden som turbulent och skakig och det är under denna period den första kontakten med kyrklig verksamhet knyts. Gudstjänsterna ses som mäktiga och imponerande och storslagna. Det framkommer i flertalet av berättelserna att en känsla av att vara annorlunda funnits med i medvetandet från tidig barndom. I barndomen och tidiga tonår fanns inte förmågan att formulera utanförskapet på grund av omognad och för att orden inte fanns. En berättelse visar på att innebörden av ordet *bög* var okänt, men känt som ett skällsord. Bilden av ensamhet framkommer i några av texterna, liksom att det inte talades om utanförskapet i familjerna eller i kyrkan.

Flera av berättelserna talar om omgivningens förväntningar, vilka grundar sig i heterosexuella normer. En av berättelserna visar tidig vetskap och acceptans av den sexuella läggningen, och en berättelse visar på ett accepterande av den sexuella läggningen i 20-års åldern.

5.2 De homosexuella personernas och församlingarnas attityder kring homosexualitet.

Männens berättelser handlar om lögn och dubbelliv. Genom modern it-teknik kan en människa utge sig för att vara en person då den träffar andra personer fysiskt och en

---

⁸⁰ Furseth, Repstad, 2003 s. 155 - 159

⁸¹ Voionmaa, 2017 s.16

⁸² Voionmaa, 2017 s.16

annan person då den umgås med människor via internet. Dessa byten av personligheter och i detta fall sexuell identitet kan gå väldigt fort, vilket kan skapa starka inre och yttre motsättningar hos personen.⁸³

Gustav söker på efter män som gillar andra män på internet, men vågar aldrig kontakta och träffa någon i verkligheten. Vid flera tillfällen raderar Gustav sitt konto på en hemsida för homosexuella kontakter, eftersom förstått att det är synd att vara inne på denna sidan. Gustav börjar en bageriutbildning efter avslutat gymnasium. Då han gör praktik på ett bageri kommer han i kontakt med två tjejer, som försöker få honom att komma ut som homosexuell och ju mer de försöker få Gustav att komma ut, ju argare blir han.⁸⁴

Jag sa till tjejerna att de skulle försöka att övertala någon annan kille att vara bög eller bi för jag är hundra procent straight. Det kändes ända in i märgen att jag ljög. Jag som är kristen, jag kan ju inte vara bög, det förstår de väl? Mitt liv var som en tryckkokare som höll på att sprängas. Jag som är kristen, kan ju inte vara bög, det förstår de väl? Under min tid på Livet Ord kunde jag aldrig möta någon kille, eller tjej för den delen, som jag nu i efterhand skulle ha misstänkt varit hbtq-person. Under den här tiden kan man nog säga att jag var homofob och svartvit.⁸⁵

De som inte får ärva gudsriket är enligt Paulus text i Nya Testamentet; de prostituerade, de som bryter om äktenskapet och personer (män) som penetrerar män. Dessutom ses begär och brist på självkontroll vara kopplat till synd och skam. Detta i en tid då samhället och kulturen var annorlunda än den som är idag.⁸⁶

Både Anders, Anton och Gustav föraktar sig och känner skam över sin sexuella läggning. I kristna konservativa församlingar, som Anders, Anton och Gustav är medlemmar i, är det betydligt svårare att tänka nytt i än i modernare kyrkor.⁸⁷

---

⁸³ Furseth, Repstad, 2003 s. 155 - 159

⁸⁴ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 32 – 33

⁸⁵ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 32 – 33

⁸⁶ Kazen, 2018 s. 140

⁸⁷ Kazen, 2018 s. 176 - 177

I socialiseringsprocesser är människors identiteter viktiga för att personer ska ha något verkligt att relatera och formas och till och Anders är mycket osäker på vem han.⁸⁸

Anders hade kommit fram till att det inte fanns någon annan väg ut än att öppet berätta om sin sexuella läggning, då han under lång tid, känt självförakt, äckelkänsla och mått dåligt samt varit rädd för att bli påkommen och lämnad ensam. Utifrån en bibeltext som säger att *sanningen ska göra oss fria* resonerar Anders att han kommer att få en ändrad syn till sig själv om han berättar för andra om sin läggning.⁸⁹

När man känner sig som en stor fejkad bluff blir liksom ingenting på riktigt. Man kan inte känna sig älskad för den man är när man vet att ingen vet vem man egentligen är. Hela livet kändes som ett långt astmaanfall där inhalationssprayen var slut, recepten gått ut och det enda som återstod var den panikartade känslan av att inte kunna andas. Jag var arg hela tiden, framför allt på mamma och pappa.⁹⁰

Anton är mer eller mindre klar över att dragningen han känner till andra killar är ett tilltag från djävulen och att han genom bön till Gud ska bli fri från sin homosexuella läggning och därmed vinna över det han menar vara ont.⁹¹

Känslor. Frestelser. Djävulens list. Det är vad det handlar om tänker jag.⁹²

Den församling Anton är medlem i har inte samma förståelse och synsätt för homosexualitet som andra församlingar med en mer modern och tidstillpassad syn har, vilka har utvecklats de senare åren.⁹³

Anton upplever en inre oro och ett malande. Vad det gäller flickvänner, menar Anton att han väntar tills tjejen med stort T kommer i vägen för honom, då är det dags att slå

---

⁸⁸ Furseth, Repstad, 2003 s. 155 - 159

⁸⁹ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 13 - 14

⁹⁰ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 13 - 14

⁹¹ Lundholm, 2017 s. 47

⁹² Lundholm, 2017 s. 47

⁹³ Kazen, 2018 s. 12

till på riktigt. Men även om Anton försöker att tänka på tjejer finns oron och hålet kvar.⁹⁴

Ett hål som inte verkar bli fyllt trots alla härliga äventyr och upplevelser med Jesus, församlingen, missionskampanjer, Bibeln och kristna vänner En kamp som pågår i det tysta, bakom stängda dörrar. Tårar som fällt i ensamhet.⁹⁵

Men istället för att på riktigt känna efter vad som sker inombords riktar jag allt mot Jesus...Djävulens perversioner ska inte övervinna mig.⁹⁶

Enligt Kazen sägs ingenting i den hebreiska bibeln eller andra texter hämtade från den främre orienten säger något om erotiska handlingar mellan kvinnor. Detta går att tolka som att sex inte sågs som så allvarligt, åtminstone inte ur ett socialt perspektiv, eftersom det inte finns omnämnt i lagsamlingar eller i andra texter.⁹⁷

För Veronicas del kom synen på homosexualitet att förändras och skilja sig från församlingens syn som är konservativ, när hon började att läsa om homosexualitet. Kyrkor med en fundamentalistisk syn har inte förmågan, kunskapen eller viljan att se och omtolka bibelns budskap till den tid som den läses i, vilket gör att Veronica och hennes församling ser olika på saken.⁹⁸

Veronica såg sin homosexualitet som privat och valde att bära sin vetskap om denna helt för sig själv, inte berätta för någon, varken till föräldrar, syskon eller vänner. Det är mycket Veronica bar inom sig och det har varit svårt att ifrågasätta de fasta ramarna om levnadssätt som följt med genom uppväxten i Pingstkyrkan. Men då Veronica blev förälskad i en arbetskamrat och de innersta känslorna som tidigare aldrig kommit fram började kännas, gjorde att Veronica ifrågasatte både sin egen och pingstförsamlingens tro och tolkning av homosexualitet och började överväga att berätta om sin egen. Genom att läsa böcker i ämnet och olika åsikter om bibelsyn på nätet, både liberala

---

⁹⁴ Lundholm, 2017 s. 47

⁹⁵ Lundholm, 2017 s. 48 - 49

⁹⁶ Lundholm, 2017 s. 48 – 49

⁹⁷ Kazen, 2018 s. 140

⁹⁸ Kazen, 2018 s. 176 - 177

och konservativa kom Veronicas bibelsyn och synen på homosexualitet att förändras.

99

Jag är uppvuxen och matad med pingströrelsens bibelsyn där man ska låta den Helige Ande tolka det man läser och försöka at inte tolka om texter utan läsa dem som det står. Jag började fundera på vad Gud och Bibeln vill förmedla i stort. Var andemeningen i budskapet dömande, kärleksfullt, nådefullt eller något annat? Vart skulle en väg mot ett liv i tvåsamhet leda för ett kristet samkönat par?¹⁰⁰

I Anna-Karins och Gustavs berättelser framkommer det att de, trots, eller på grund av att de var medlemmar i en församling, själva såg det som omöjligt att förena kristen tro och homosexualitet i den församlingssamfundet de levde i. De kände till sin församlings negativa syn på homosexualitet. Den kristna kyrkan bör kunna öppna upp till samtal om homosexualitet och vara inkluderande, och visa att bibeltexter historiskt tolkats om för att passa för sin tid.¹⁰¹

Anna-Karin, kände sig fullt ut älskad och accepterad av Gud och gudsbilden blev starkare och innerligare när hon tänkte på sin flickväs kärlek till henne. För att kunna leva ut sin religiösa tro och sin sexualitet hade Anna-Karin olika funderingar.¹⁰²

Då var jag med i Pingstkyrkan och kände: ”Åh shit! Jag är 35 år, jag kan inte ingå i en hbtq ungdomsgrupp i kyrkan, det är jag för gammal för.”¹⁰³

Inom socialisationsteorin kan formella och informella sanktioner förekomma. De kan vara positiva eller negativa beroende på om personen rättar sig efter normerna eller inte. Innan Anna-Karin berättar om sin homosexuella läggning får hon ha förtroendeuppdrag i församlingen. Starka påtryckningar förekommer i Anna-Karins församling och i Gustavs indoktrinerats församlingen till att ha samma ståndpunkt som

---

⁹⁹ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 41 - 42

¹⁰⁰ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 41 – 42

¹⁰¹ Kazen, 2018 s. 178

¹⁰² Voionmaa, 2017 s. 17

¹⁰³ Voionmaa, 2017 s. 15

övriga i församlingen, när det gäller frågan om införandet av lagen om samkönade äktenskap.¹³⁴

Anna-Karin är delaktig i samtal med vännerna i kyrkan om samkönade äktenskap, samtidigt som den nationella debatten pågår. Det skickas runt listor i församlingen om att bevara äktenskapet mellan man och kvinna och Anna-Karin upplever det svårt att höra människor som hon tycker om när de framför riktigt konservativa åsikter, när de säger, ”vi måste mota det här, samkonat äktenskap får inte förekomma.”¹³⁵

Grejen var att om du inte säger någonting, då kan du vara medlem. Men om du går ut med det, då kan du inte vara ledare och ha förtroendeuppdrag.¹³⁶

Gustav upplever att det inte fanns något utrymme för att samtala om vad som kunde vara rätt och fel i församlingen Livets Ord. Äktenskapet var självklart tillägnat man och kvinna och allt annat sågs som synd. Gustav deltog i gudstjänsten när församlingen får information om att pingstpastorn Åke Green friats i Hovrätten och Högsta domstolen efter att ha dömts för hets mot folkgrupp i Tingsrätten år 2004. Stämningen som uppstod var mycket obehaglig när hela kyrksalen skrek halleluja och applåderade då beskedet kom. Green friades för sin åsikt om att homosexuella är en cancersvulst på samhällskroppen.¹³⁷

Frågan om samkonat äktenskap är högaktuell och församlingen ber för att *rätt* beslut ska fattas, att lagen om samkönade äktenskap inte ska bli gällande. Gustav uppmanas att rösta i frågan men avstår.¹³⁸

Om jag ”inte var homosexuell innan jag började gå till Livets Ord så kan jag säga att jag kröp 200 meter längre in i garderoben efter att jag kommit dit.”¹³⁹

---

¹³⁴ Furseth, Repstad, 2003 s. 155 – 159

¹³⁵ Voionmaa, 2017 s. 16

¹³⁶ Voionmaa, 2017 s. 17

¹³⁷ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 31

¹³⁸ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 31

¹³⁹ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 31

På flera håll i västvärlden har en ny förståelse på homosexualitet vuxit fram, särskilt under de senaste årtiondena, men det finns fortfarande ett motstånd i vissa kristna sammanhang.¹⁴⁰

Anders möts i sitt första kyrkobesök efter det att han kommit ut som homosexuell av en präst som varit ledande i frågan om att neka samkönade vigslar.¹⁴¹

Anders berättar att frågan om homosexualitet delar upp kristna människor i två läger där de mer liberala accepterar att det finns homosexuella, men att man trots allt har ett val att leva ut sin sexualitet. Gud älskar syndaren men hatar synden. Fritt översatt att det inte är synd att vara homosexuell men att leva ut det liksom puttar dig över kanten.¹⁴²

De övriga, som inte tänkte så, trodde också på ett val men då handlade det om att man valde att känna sig vara homosexuell, det var liksom en nyck.¹⁴³

Sedan Anton kommit ut med sin sexualitet har han valt att lyssna mer till sina egna önskningar är till de som han i texten kallar för Guds. Furseth och Repstad menar att det inte är säkert att det är samma krafter som bidrar till att upprätta ett engagemang utan att de kan växla över tid.¹⁴⁴

Församlingen utövar starka negativa sanktioner men är inte eniga i de ska utövas.¹⁴⁵

Anton får efter några månader vetskap av en vän i församlingen att församlingen meddelat att alla personer med ledningsfunktioner ska ta avstånd från Anton's beslut om att skaffa pojkvän. Församlingen ser sig ha sanningen i frågan och tänker hålla fram den i kärlek till Anton. En tid senare träffar Anton en person med ledningsuppdrag i

---

¹⁴⁰ Kazen, 2018 s. 12

¹⁴¹ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 17

¹⁴² Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 12 - 13

¹⁴³ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 12 - 13

¹⁴⁴ Furseth, Repstad, 2003 s. 154

¹⁴⁵ Furseth, Repstad, 2003 s. 155 - 159

församlingen och det är första mötet de har sedan Anton kommit ut med sin sexuella läggning, vilket gör att samtalsämnet är givet.¹⁴⁶

Du är välkommen att vara med på våra gudstjänster”, säger Stina uppmuntrande. ”Även om du inte är medlem i församlingen längre.” ”Men jag är fortfarande medlem säger jag.” ”Jaha, säger hon förvånad. ”Jag trodde att du...” ”Nej, avbröt jag. Jag är kvar. Ingen har bett mig att lämna församlingen. Jag är inte längre ledare i den nystartade församlingsplanteringen, men i Livsgnistan är jag medlem precis som vanligt.¹⁴⁷

Anton väljer att ytterligare efter en tid besöka en av församlingens gudstjänster, där han stöter ihop med de två högsta ledarna för projektet han tidigare varit med i. De hälsar, ser glada ut, kramar honom och urskuldar sig och säger att de har ett viktigt sammanträde att närvara vid. Alla Anton möter i församlingen är trevliga, glada och ingen kommer med förebråelser eller ifrågasättande av medlemskapet.¹⁴⁸

Anspänningen i närheten av kyrkan är panikartad och jag vet till slut inte hur jag ska bete mig. Hur ska jag tolka tystnaden och alla dubbla signaler och att ingen säger något rakt ut?¹⁴⁹

Kazen menar att personer som ansetts udda och avvikande förföljts, utsatts för våld och dödsdöms under historiens gång och att fortsätta med den typen av människosyn ses inte vara förenligt med modern kristen tro. Grunden till fundamentalistisk tro ligger i att religiösa grupper av olika orsaker väljer bort att göra nytolkningar av religiösa texter.¹⁵⁰

Veronica är uppvuxen och matad med pingströrelsens bibelsyn, vilken går ut på att läsaren inte ska omtolka bibelns texter utan att med hjälp av den Helige Ande läsa som det står. Inom Pingstkyrkan var Veronica livrädd att visa sitt hela och rätta jag.¹⁵¹

---

¹⁴⁶ Lundholm, 2017 s. 202

¹⁴⁷ Lundholm, 2017 s. 202 – 204

¹⁴⁸ Lundholm, 2017 s. 208 – 209

¹⁴⁹ Lundholm, 2017 s. 209

¹⁵⁰ Kazen 2018 s. 17

¹⁵¹ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 43

Det gick bara inte då man fortsatte att anse att homosexuella som lever i samkönade relationer lever i synd.”... ”Långsamt förändrades min bibelsyn och vad jag ansåg om homosexuella relationer.¹⁵²

Vi valde att gifta oss. Men vi ville ha en enkel vigsel av hänsyn till främst mina närstående, och valde därför att gifta oss i Svenska Kyrkan med endast organisten och vaktmästaren som vittnen.¹⁵⁴

Sammantaget för berättelserna är att det är flera olika bilder som framkommer i synen om den egna homosexualiteten. Några berättelser presenterar synen, att homosexualitet inte är förenlig med personlig kristen tro och kyrkligt engagemang och berättelse säger att homosexualitet kommer från djävulen. I flera av berättelserna sammanfaller synen på den egna sexualiteten med församlingens syn, vilket inte är underligt då personerna skolats in genom att ha tagit del av församlingens värderingar. Homosexuella känslor beskrivs i med ord som självförakt och äckelkänsla i en berättelse. I kvinnornas berättelser framkommer det att de känner sig älskade och accepterade av Gud, vilket kan bero på att lesbisk kärlek inte är omnämnt som lika felaktigt som vad manlig homoerotisk kärlek är i bibeln. Medan männens berättelser visar på frustration, förnekelse, ilska och skamkänslor. Det framkommer en mycket enhetlig bild från de olika församlingarna kring synen om homosexualitet. I flertalet av berättelser framkommer det hur präglade personerna var av församlingens syn på homosexualitet, där synen är den att utlevd homosexualitet ses om synd och fel. Flera av berättelserna visar att församlingarna aktivt försökt att påverka kyrkans möjlighet till att inte erbjuda vigslar för samkönade äktenskap och att medlemmar uppmanats att påverka varandra. Manlig homosexuell kontakt med penetration uttrycks som äckligt. Ingenstans framkommer det något ifall kvinnlig homosexualitet skulle ses som avskyvärt. Några berättelser visar på tystnad, avståndstagande och isolering kring de personer som berättat om sin sexuella läggning för församlingens pastorer. Auktoritärt ledarskap utan dialoger förekommer i flera fall, vilket har skapat en rädsla och oro för att visa sitt egentliga jag, och att eventuellt bli utesluten ut församlingen om det kan vara möjligt.

---

¹⁵² Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 42

¹⁵⁴ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 43

5.3 Att komma ut som homosexuell i ett religionssociologiskt perspektiv.

Vanligt är att föräldrar och vuxna socialiserar sina barn, men barn socialiserar också sina föräldrar. Många religiösa föräldrar har under de senaste generationerna förändrat sin syn på samlivsformen, samlivsetik och homosexualitet och socialisations insatserna har gjorts av de egna barnen.¹⁰⁴

Anna-Karin hade varit medlem i Pingstkyrkan i halva sitt liv och kände vid ungefär 36 års ålder att hon inte längre kunde utsätta sig för att ljuga om vem hon egentligen är. Det kändes svårt men nödvändigt bli vuxen och att börja stå upp för sig själv. Anna-Karin fick mycket kraft av den förälskelse som hon levde i vid tillfället. Anna-Karin hör av sig till församlingspastorn och de har några samtal. Han tackar för att han fått ta emot förtroendet, visar inget fördömande utan är både fin och omsorgsfull. Han säger att han har ansvar till församlingen och konstaterar att han i sitt jobb, är skyldig att informera om församlingens syn på homosexualitet, inte sin egen.¹⁰⁵

Jag hade kanske hoppats på att aha, det här kan hända fler gånger. Jag var väl lite för naiv, tror jag.¹⁰⁶

Anna-Karin upplevde samtalets innehåll som hårt och tufft, men kände förståelse för problematiken i synsättet. Pastorn rådde Anna-Karin till att inte berätta om sin homosexualitet för sin pappa, som var runt 75 år vid tillfället, Anna-Karin visste att hennes pappa inte skulle ha några problem med hennes homosexuella läggning, vilket visar sig att han inte heller har när hon berättar för honom.¹⁰⁷ Han var ju inte ens med i kyrkan.¹⁰⁸

Männen väljer att berätta om sin sexuella läggning genom att skriva brev, telefonsamtal och meddelande via Facebook. De är alla något yngre än kvinnorna när de kommer ut med sin sexuella läggning, vilket kan vara en orsak. Ett annat skäl kan vara att just manlig homosexualitet, enligt Paulus i Nya Testamentet kunde straffas med döden

---

¹⁰⁴ Furseth, Repstad, 2003 s. 157

¹⁰⁵ Voionmaa, 2017 s. 16 - 17

¹⁰⁶ Voionmaa, 2017 s. 16 - 17

¹⁰⁷ Voionmaa, 2017 s. 16 - 17

¹⁰⁸ Voionmaa, 2017 s. 17

vilket kan skapa en större skuld och skam hos personer som ser bibelns text i det ljuset, även om dödsstraff inte tillämpas i Sverige. Därtill att den kristna kultur som de lever i predikat att homosexualitet, så länge de besökt kyrkan setts som fel, kan göra att de väljer att inte bli konfronterade av någon annans blick.¹⁰⁹

Anders berättar i 25-årsåldern om sin sexuella läggning, innan dess känner han sig inte tillräckligt trygg i sig själv för att förmå sig att berätta. Anders orkar inte längre leva med sin hemlighet som sakta kväver honom. Hela processen tar över ett år och Anders beskriver känslan som både tung och extremt förlösande när han kan berätta om den plåga känt under så lång tid av sitt liv. Anders börjar med att berätta för sin yngsta syster, som tag beskedet med en axelryckning och Anders blir lite besviken att hon knappt visar reaktion på sin brors största livshemlighet. Då Anders senare flyttar från föräldrahemmet bestämmer han att berätta för resten av familjen och de närmsta vännerna, men kan inte förmå sig att göra detta på annat sätt än genom att skriva och skicka brev.¹¹⁰

Mamma svarade på mitt brev med ett kort sms, att *hon älskade mig oavsett*. Det kändes förlösande efter några dagars psykisk svärta. Över huvud taget reagerade min familj och vänner mycket bättre än jag någonsin kunnat föreställa mig. Mina syskon har ställt upp på mig sedan dag ett till hundra procent. Mamma krävde längre startsträcka men nu har hon utvecklats otroligt mycket...Pappa är ett kapitel för sig men han försöker i alla fall på sitt kantiga sätt. Med tanke på att det tog 15 år att acceptera och förstå måste jag åtminstone ge mina närstående några år.¹¹¹

Det kan bli en stark osäkerhet och ett starkt gruppträck hos de personer som förväntas kommentera en vän på sociala mediers viktninskning och homosexuella läggning vid i ett och samma tillfälle. Anders trodde att båda nyheterna skulle lyfta varandra, men hans inlägg möttes i stort sett med tystnad.¹¹²

Anders tänker efter det att han skrivit breven att berätta officiellt på Facebook. Detta för att dels undvika skvaller och för att visa sig som den person han egentligen är. Under de senaste åren har Anders minskat mycket i vikt och därför är idén den att

---

¹⁰⁹ Furseth, Repstad, 2003 s. 155 – 159

¹¹⁰ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 13

¹¹¹ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 15

¹¹² Furseth, Repstad, 2003 s. 155

kombinera meddelandet om homosexualiteten med en nytagen bild, där det tydligt framgår att Anders blivit smal.¹¹³

Av mina närmaste vänner var det bara en som gillade bilden. Jag tog det fruktansvärt hårt, framför allt det faktum att de kunde stötta mig så länge min läggning var hemlig. Men så fort det blev officiellt kunde, vågade eller ville de inte visa sitt stöd med något så enkelt som en gilla-markering på Facebook.¹¹⁴

Då Anders, efter mer än fem års utbildning firar sin examen känner han att dagen blir förstörd då han läser ett inlägg på Facebook, en kristen vän till familjen som skrivit om någon som blivit botad från sin homosexualitet och tillagt något hoppfullt att det finns räddning för allt och alla.¹¹⁵

De tre olika tillfällen Anton beskriver i sin process att komma ut som homosexuell person i den kristna gemenskapen, visar på att hans syn på homosexualitet ändras från att vara samma som församlingens, till en accepterande och utlevande homosexualitet. De olika kristna församlingarna hanterar frågan kring homosexualitet på olika sätt, vilket visar att varje församling och pastor har sina egna arbetssätt och metoder.¹¹⁶

Första gången Anton beslutar att berätta om sin homosexualitet för pastorn i församlingen är innan han ska sluta gymnasiet. Den väg som Anton tänker sig för att bli fri från oro och ångest är denna: bekännelse, skam, omvändelse och helande.¹¹⁷

Jag stammar något osammanhängande om att jag funderar på det där med homosexualitet, kanske inte så mycket för egen del, men rent allmänt, och att jag har...tankar...om *det* alltså..."Okej", säger pastorn. Vad betyder det? "Ja, jag vet ju att det är fel och så, och det är inte ett jätteproblem i mitt liv", fortsätter jag, "men jag vill bli av med de här...tankarna". "Vi kan be tillsammans", säger pastorn. "Det vill jag"... Efteråt kramar han om mig och säger att allt nog kommer att ordna sig. Jag lämnar kyrkan lättad. Och samtidigt skamsen. Jag har bekänt. Nu kan helandet börja.¹¹⁸

---

¹¹³ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 15

¹¹⁴ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 15

¹¹⁵ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 18

¹¹⁶ Furseth, Repstad, 2003 s. 155 - 159

¹¹⁷ Lundholm, 2017 s. 57 - 58

¹¹⁸ Lundholm, 2017 s. 58 - 59

Sanktioner av olika slag kan ingå som insatser i en socialiseringsprocess. Anton och den kristna församling han är medlem i har samma syn på homosexualitet; att den kan botas genom terapi eller genom ett gudomligt ingripande. Anton underkastar sig en viss form av behandling för att bli fri från sina homosexuella fantasier.¹¹⁹

Andra Anton bestämmer sig för att berätta om sin homosexualitet är när han är 20 år och volontär på en missionsstation i Sydafrika. Anders kontaktar en av ledarna och ber om ett samtal, då samtalet äger rum möter Anton två ledare, vilket visar sig vara missionsstationens policy vid enskilda samtal.¹²⁰

Jag brottas med homosexuella känslor”...”Jaha, säger en av ledarna. ”Vilken roll hade din pappa under din uppväxt, var han närvarande?” Min pappa? Jag förstår inte riktigt vad ledaren menar. ...Det handlar inte om att lägga någon skuld på din pappa... du har haft en frånvarande pappa och därför får du de här problemen med din sexualitet...”Det viktiga är hur vi går vidare med det här”...”Du måste ta dig tid att fundera över allt du saknat i relationen till din pappa. Skriv upp allt du kan komma på och ta tag i varje dåligt minne av din far, var och ett för sig. Plocka fram bilen av varje specifikt tillfälle och be Gud att ersätta den med ett fint minne när du och din pappa gör något trevligt tillsammans.¹²¹

Vid tredje och sista tillfället är Anton tillbaka i Sverige bosatt i Stockholm och engagerad i ett projekt som går ut på att starta nya församlingar, drivet av en frikyrka. Anton känner att han måste komma ut som homosexuell, han har träffat en pojkvän. Han ringer ansvarig pastor för att berätta.¹²²

Anton berättar att han inte kan fortsätta med sina uppdrag i församlingen och föreslår att de ska talas vid senare tillfälle om orsaken och pastorn har lovat att ringa. Pastorn ringer Anton när han tillsammans med en kvinnlig kollega, som Anton också känner, är ute på bilresa till en frikyrklig konferens. Telefonlinjen brusar och högtalartelefonen är påslagen i bilen.¹²³

Jag har pojkvän”, säger jag. Pastorn svarar något försiktigt och jag förstår att de kan höra mig trots att linjen är dålig. För min inre syn föreställer jag mig

---

¹¹⁹ Furseth, Repstad, 2003 s. 155

¹²⁰ Lundholm, 2017 s. 82 – 83

¹²¹ Lundholm, 2017 s 84

¹²² Lundholm, 2017 s. 181 – 182

¹²³ Lundholm, 2017 s. 180

att de båda pastorerna utbyter blickar med varandra. ”Jag vill inte leva något dubbelt, och det har jag inte heller gjort”, fortsätter jag... ”Min syn på mig själv har förändrats”, säger jag. ”Därför kan jag inte längre vara en ledare för andra... Jag vill inte att det ska bli prat och skvaller bakom era ryggar så jag samttalar gärna med er först om ni vill, så ni får höra det direkt från mig.” Det är sanningen. Den senaste tiden har varit fylld av frågor och dubbelhet inför församlingsplanteringen i allmänhet och ledarskapet i synnerhet.¹²⁴

Därpå ringer Anton till sin familj och mamman blir inte särskilt förvånad, däremot bekymrad. Hon har anat, speciellt vid de tillfället när Antons kamrater kallade Anton *gay* för att du köpte färgglada kläder, då undrade jag om du kanske trodde att du var det. Mamman erbjuder sig att berätta för Antons pappa och hon avslutar samtalet med orden: ”Jag älskar dig”.¹²⁵

I och med att Anton kommit ut som homosexuell känner han har tagit ett steg utifrån vad han själv vill och inte utifrån vad han tror att Gud vill, vilket skrämmer mer än själva steget som tagits.¹²⁶

Det kan finnas starka inre konflikter hos människor i en socialiseringsprocess, det ger alla berättelser uttryck för och för Gustav blir det tydligt då han konfronteras i frågan ifall han är homosexuell eller ej.¹²⁷

Gustav berättar att han i tvåan på gymnasiet fick kontakt med en mycket snygg kille, som pratar om att ha kontakter med flera homosexuella män. Gustav tänker att denna kille fick honom att tänka mer på homosexualitet och att han hade möjlighet att komma ut redan som sjuuttonåring.¹²⁸

Gustav förnekar att han skulle vara homo- eller bisexuell då han får frågan.¹²⁹

Jag sa till tjejerna att de skulle försöka övertala någon annan kille att vara bög eller bi för jag är hundra procent straight. Det kändes ända in i märgen att jag ljög. Ingen visste ju, men det räckte med att Gud visste och för honom var det absolut inte okej att attraheras av killar, det visste jag. Så här levde jag i

---

¹²⁴ Lundholm, 2017 s. 181 – 182

¹²⁵ Lundholm, 2017 s. 180 – 184

¹²⁶ Lundholm, 2017 s. 225

¹²⁷ Furseth, Repstad, 2003 s. 147

¹²⁸ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 30

¹²⁹ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 32 – 33

flera år, en kille i pojkrummet där hemma och en annan i skolan, med kompisar och på Livets Ord.¹³⁰

Veronicas mamma kan inte socialisera sig till sin dotter, inte acceptera utan önskar bära dotterns homosexualitet och relation till en annan kvinna som en lögn. Det kan förmodas att Veronicas mamma upplever det konfliktfyllt, att dels ha en dotter, vars sexualitet inte följer den vanliga heterosexuella normen, som hon är fostrad till, och som vissa församlingar ser som felaktig och att därtill kanske behöva svara på frågor från både pingstförsamlingen och från andra rörande detta. Dessutom föreslår mamman att dottern, dotterns kärlek och hon själv ska leva i en lögn, förmodligen för att inte själv bli utsatt.¹³¹

Veronica vågar, då hon närmar sig 30 år första gången berätta som det var, att hon var homosexuell. Detta skedde i ett självvårdssamtal med en pastor som berörde den ensamhet som Veronica kände i livet. Detta beroende på den homosexuella läggning som gjorde att hon enligt hennes och pingstförsamlingens normer inte hade rätt att ha en livskamrat. Veronica själv kände att det inte var någon idé att ens leta efter någon partner.¹³²

Då jag berättade för min mamma att jag hade flickvän blev hon snarare bekymrad och ledsen än glad. Några av hennes kommentarer var: Ni kan väl bara vara vänner! Vad ska andra tänka? Ni behöver väl inte berätta för någon att ni är ihop?¹³³

Sammanfattande för de fem livsberättelserna är att de skildrar hur det var att komma ut med sin sexuella läggning och de reaktioner som det medförde. Alla berättelserna skildrar att personerna kommit fram till en punkt i livet då de inte längre kunde leva sitt liv i förnekelse, dubbelliv och lögn. Männerna beskriver sina processer som långa och utdragna. Flertalet av personerna valde att berätta om sin sexuella läggning för de pastorer, vars församling de var anslutna till. Kvinnorna gör detta genom personliga samtal och därefter kontakter de sina familjer. Två av männen, då de väl vågar berätta, kontakter anhöriga och pastorer genom brev, telefonsamtal och sociala medier. Några

---

¹³⁰ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 32

¹³¹ Furseth, Repstad, 2003 s. 157

¹³² Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 40 – 41

¹³³ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 43

berättelser talar om skamkänslor i relation till Gud, människor och församling. Flera av berättelserna skildrar hur familjerna reagerar, och flertalet av dem visar på kärlek och förståelse. En berättelse visar på en önskan om att hemlighålla dotterns homosexuella relation. Två berättelser visar tystnad och isolering både från ledare och församlingsmedlemmar efter det att personen berättat om sin sexuella läggning, vilket visar på oförmåga och okunskap att samtala och ge stöttning om ämnet. Föreställningen om att homosexualitet går att bota finns i ett par av berättelserna.

5.4 Vilka möjligheter finns det att leva ut sin homosexualitet i församlingen efter berättandet?

På grund av sin sexuella läggning känner Anna-Karin, Anton och Gustav att de har svårt att vara en del av församlingen som de är medlemmar i. De har en avvikande sexuell läggning vilket församlingen hanterar med exkludering, vilket gör att de inte känner sig bekväma.¹⁵⁵

Anna-Karin får ibland inbjudningar till att närvara vid vänners dop för sina barn, men inser att hon som hbtq-person egentligen inte känner sig välkommen till deras kyrka.¹⁵⁶

Så här i efterhand kan jag vara ganska glad för att min familj inte var mer religiös, för jag behövde inte ta hänsyn till föräldrar, syskon och nära vänner när jag kom ut som lesbisk och lämnade Pingstkyrkan. Jag kunde göra det utan att fara särskilt illa.¹⁵⁷

Anton har funnit en ny kristen gemenskap, tillsammans med sin pojkvän och har aktivt medverkat i en gudstjänst, vilket inte skett sedan Anton lämnade frikyrkan flera år tidigare.¹⁵⁸

Trots allt som varit, besvikelser över hur församlingen har hanterat att jag är gay, förvirring och ångest framkallad av predikanter och bibeltexter, ifrågasättande av frikyrklig teologi, smärtan över att inte vara helt accepterad – trots allt detta har jag valt att hålla fast vid Jesus och kalla mig kristen.¹⁵⁹

---

¹⁵⁵ Furseth, Repstad, 2003 s. 165

¹⁵⁶ Voionmaa, 2017 s. 18

¹⁵⁷ Voionmaa, 2017 s. 16

¹⁵⁸ Lundholm, 2017 s. 242 - 243

¹⁵⁹ Lundholm, 2017 s. 258

Gustav berättade aldrig för någon inom Livets Ord om sin homosexualitet, utan väljer att lämna både församlingsgemenskapen och sin kristna tro. Senare inbjuds Gustav av en kvinnlig väninna, som Gustav beskriver som *min andliga mamma* till kristen gemenskap i en kyrka ansluten till Evangeliska fosterlandsstiftelsen (EFS). Där känner Gustav hemma, men börjar söka efter ett sammanhang med kristna hbtq-personer, och kommer genom internet i så småningom i kontakt med EKHO i Göteborg. Genom att delta i ett ungdomsläger arrangerat av EKHO känner Gustav för första gången en frihetskänsla över att helt och fullt kunna vara sig själv.¹⁶⁰

Och sedan började den största resa; att komma ut inför sig själv och resten av min omvärld. För mamma, pappa, släkten vännerna från Livets Ord, kompisar och arbetskamrater. Jag vägrar att leva dubbelliv.”...”Jag skyltar inte med min läggning men jag skäms inte heller för att berätta sanningen. Jag håller på det Jesus säger ”Sanningen ska göra er fria.”¹⁶¹

Läsning och tolkning av bibeltexter och förmågan att använda dem i den tid som är då de tolkas har inte alltid blivit bra. Det har medfört att kristendomen inte alltid kan ses som trovärdig, då den historiskt har bidragit till förföljelser personer som setts som udda och avvikande.¹⁶²

Anders ser att personer med homosexuell läggning kan ha bidragit till hans skuld och skamkänslor. Anders har känt sig syndig nästan hela sitt vuxna liv och obekvämt med sin identitet i sin kristna tro. Denna trend vändes dock drastiskt i samband med att Anders accepterade sig och sin sexuella läggning. Anders fortsätter umgänget med samma vänner som tidigare och gå till de kyrkor han alltid gjort.¹⁶³

Jag vågar fortfarande inte nämna längtan efter barn eller drömmen om att gifta mig. Mycket av detta kanske inte beror på att jag är just homosexuell eller ens är en följd av en kristen gammalkyrklig uppväxt. Men oavsett detta går det inte att komma ifrån att religionen har gjort mitt liv svårare än det hade kunnat vara, spätt på skammen och skuld känslan.¹⁶⁴

---

¹⁶⁰ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 35

¹⁶¹ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 35

¹⁶² Kazen, 2018 s. 176 – 177

¹⁶³ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 17

¹⁶⁴ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s.18

Kyrkan bör, enligt Kazen kunna omtolka gamla judiska levnadsregler, kulturella mönster och principer för att se till människor och deras nutida verklighet och möta människor där de är.¹⁶⁵

Veronica och hennes fru är medlemmar i Pingstkyrkan, men upplever det svårt att berätta för en del i kyrkan, när de blir ledsna över valet av livspartner. Men ifall partnern haft rätt kön hade det blivit en glädjereaktion.¹⁶⁶

Det är med tacksamhet jag tänker på att jag och min fru får dela livet, men också tron tillsammans. Det fungerar att vara med i Pingstkyrkan även om inte alla är glada över vårt val. Vi har ännu inte möts av elaka ord, mest tystnad. De är få som vågar prata med oss om att vi är ett par. Det känns som de hellre tiger still än ger luft åt sina frågor.¹⁶⁷

Som sammanfattning kan sägas att i flera av berättelserna framhåller personerna att de lämnat den församling de haft sitt medlemskap i efter det eller i samband med att de kommit ut med sin sexuella läggning. I några av berättelserna har personerna valt att inte lämna församlingen. Några av berättelserna visar på att personerna är mer harmoniska då de berättat om sin sexuella läggning.

En berättelse visar att det är möjligt att vara medlem i en Pingstförsamling som lesbisk och nygift med en annan kvinnlig församlingsmedlem, dock skedde vigselakten i Svenska kyrkan. Några av berättelserna framhåller religionen som ett hinder för att komma ut med sin sexuella läggning. I ett par av berättelserna framkommer det att personerna känner en viss besvikelse över församlingens agerande efter det att de kommit ut. Några berättelser framhåller en besvikelse riktad till de församlingar de haft sitt medlemskap i och som de lämnat. Begrepp som synd och skam lever kvar men också nyvunnen glädje.

---

¹⁶⁵ Kazen, 2018 s. 178

¹⁶⁶ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 42 – 43

¹⁶⁷ Gyll, Ohlsson Sandahl, 2018 s. 42 - 43

6 Diskussion

I flera av berättelserna från homosexuella kristna personer förmedlas en bild över hur situationen är, att komma ut som homosexuell, det är svårt. Kvinnor ses ha enklare att leva ut sin lesbiska läggning, medan män har svårare att känna sig trygga och leva ut sin homosexuella identitet. Detta kan bero på flera faktorer och varav en kan ha sin utgångspunkt i bibeln, där kvinnlig homosexualitet överhuvudtaget inte omnämns. Manlig homosexualitet är däremot omskriven som förkastlig, enligt texter hämtade från såväl gamla testamentet som nya testamentets episteltexter.

Professor Holte framhåller att det inte finns något entydigt svar kring frågan om homosexuell kärlek ur teologiskt perspektiv, då allt handlar om hur bibelns texter tolkas.¹⁶⁸

En annan faktor kan vara församlingens teologiska kunskap som inneburit en attityd till homosexualitet, som varande felaktig, oriktig, och att den där upptill kan förändras, genom bön till Gud och behandling. En person med homosexuell läggning kommer troligtvis att förtiga och dölja detta både för sig själv och andra, fram till den dag då hen för sin egen fysiska och psykiska överlevnad väljer att berätta, komma ut. Homosexualitet är enligt kristen tradition starkt kopplat till ord och uttryck som synd och skam.

Dock finns det i dag många som menar att kyrkan med sin kunskap bör kunna se bibeltexter i de sammanhang de skrevs och tolka om innebörden av dem och sätta in dem i nya moderna sammanhang. Att gamla judiska levnadsregler eller Paulus förmanande brev till de nygrundade församlingarna i dåtida Romarriket, kan stå före människors möjlighet att få leva sin sexuella läggning kan vara svårt att förstå.¹⁶⁹

Dock har en ny förståelse vuxit fram i den västerländska delen av världen de senare årtiondena,¹⁶⁹ detta framkommer i några av berättelserna. Under de år som gått sedan händelserna i berättelserna inträffade, kvarstår en icke enhetlig syn om samkönad kärlek. Dock kan samkönade äktenskap med vigselakt, likvärdiga heterosexuellas,

---

¹⁶⁸ Holte, 2005 s. 165 - 166

¹⁶⁹ Kazen, 2018 s. 12

hållas i kyrkor. För att det ska bli en självklarhet måste alla inkluderas i de demokratiska mänskliga rättigheter dit rätten till sin egen sexualitet måste räknas.

Svenska kyrkan inbjöd och samtalade år 2004 kring samkönade äktenskap och där diskuterades riskerna med att tillämpa förvetenskapliga texter i modern etisk debatt. Mest kritiska till samkönade äktenskap visade sig vara representanter från pingströrelsen, romerskt katolska kyrkan och serbisk ortodoxa kyrkan, dessa var starkt var kritiska till en eventuell partnerskapsakt eller vigselakt i Svenska kyrkan.¹⁷⁰

Detta kommer också fram i berättelser från personer med tillhörighet till pingströrelsen eller annan väckseliknande organisation. Kyrkan behöver bjuda in till samtal kring frågor om hbtq och kristet liv ifall den vill behålla sin trovärdighet i nutid. Enligt biblisk tradition ska kristna legitimera och ta hand om varandra oavsett könstillhörighet. Detta görs inte alltid och hbtq-personer som är osynliga i samhället kanske söker sig till religion och kyrkor för bekräftelse och upprättelse vågar kanske inte visa sin egentliga människa då de möts av okunskap och en fördömande attityd, ifall de möts över huvud taget. Det finns mycket att forska kring hbtq och kristet liv. Mogård visar på forskning från romerskt-katolskt håll som pekar på en traditionell sexualetiks hållning.¹⁷¹ Dock har den romerskt katolska kyrkan de senare åren erfarit att flera av deras ledare levt i sexuell förnekelse och dessutom utsatt personer för sexuellt utnyttjande, vilket kanske kan förändra synen på frågan.

Det behövs mer forskning inom ämnet om religionssociologi, teologi och etik. Min förhoppning är att denna studie kan bidra till en ökad förståelse för kristna homosexuella personers situationer i vardags- och församlingsliv. Samt att kristna kyrkor ska våga öppna upp till samtal utan att vara fördömande och komma med gamla svar som varit gällande i en helt annan tid. Grund till vidare forskning kan vara att studera hur samtal om homosexualitet och engagemang förs i lokala kristna församlingar.

---

¹⁷⁰ Bråkenhielm, 2005 s. 11 – 12

¹⁷¹ Mogård, 2010 s. 230 – 231

7 Sammanfattning

Denna uppsats har undersökt fem livsberättelser hämtade från kristna homosexuella personer för att se mönster och variationer i processen att komma ut med sin homosexualitet för sig själv och för sin omgivning. Materialet som ingår i studien är, *Välkommen in i min garderob*, (2018) författad av Anton Lundholm. Riksförbundet EKHO-kristna hbtq personers bok, *Nu hade vi ju varandra – berättelser från 40 år av ekumeniskt arbete för och av kristna hbtq personer*. Inkalisa Voionmaa, (2018), samt tidskriften *Så att jag kan komma in – kristen tro och hbtq*, utgiven av Riksförbundet EKHO kristna hbtq personer. Gyll, Erik, Ohlsson Sandahl, Frida (2018).

Studien är analyserad utifrån en kvalitativ innehållsanalys där temana Barndomen och kyrklig verksamhet, Känsla av utanförskap, Synen på den egna homosexualiteten, Att komma ut och Efter berättandet ingått. Dessa teman har analyserats och kommenterats utifrån Furseth och Repstads religionssociologiska teori och Kazens teologihistoriska teorier.

Genom studien har det tydliggjorts att det finns likartade mönster i de berättelser personerna skildrat. Kristna homosexuella personer kan leva under stark press i de församlingar där de är medlemmar och aktiva, vilket beror på församlingars negativa attityd till homosexualitet. Lesbiska kvinnor förefaller dock ha det något enklare, vilket kan bero på inte finns några bibeltexter som ser negativt på kvinnlig homoerotisk kärlek. Manlig homosexualitet omnämns i förvetenskapliga bibeltexter som avskyvärt, vilket har präglat både församlingars och de homosexuellas syn. Detta är tydligt i alla de fall som ingår i studien. Därtill har det framkommit att vägen för en homosexuell person är kantad av ensamhet, förnekelse, lögn, och skam fram till dess att hen vågar berätta, detta beskrivs ske i ett läge då vardagslivet inte längre fungerar och då personen funnit en partner. Flera av personerna har samtal med församlingens ledare i samband med den processen det är att komma ut som homosexuell person, och flertalet av personerna väljer att lämna sin kristna församling då de efter att de berättat känner att de inte längre är välkomna. Dock ansluter de sig till andra mer liberala kristna kyrkor.

De som väljer att leva vidare i sin församling möts med tystnad. Kyrkor behöver, ifall de fortsättningsvis vill se sig vara inkluderande, se över sin teologiska tolkning till förvetenskapliga texter och den moderna kyrkan har ett stort ansvar för detta.

Dessutom behövs det, som Kazens teori talar för, öppna kyrkor som upprättar udda och avvikande personer, liksom hbtq personers, människovärde.¹⁷²

Lämplig för vidare forskning om hbtq och kristendom kan vara att studera hur homosexuella välkomnas och är en del av den kristna kyrkan, samt hur samtal kring homosexualitet förs i de lokala församlingarna, då det ännu inte tagits något helhetsgrepp, varken nationellt eller internationellt kring frågor om homosexualitet.

---

¹⁷² Kazen, 2018 s. 178

8 Litteratur och källor

8.1 Litteratur

- Ambjörnsson, Fanny, (2011) ”Jag skiter väl i vad dom tycker – om nya utmaningar i öppenhetens decennium” *Den moderna homofobin* (Eva Borgström) Charlie by Kabusal Finland
- Bråkenhielm, Carl Reinhold, (2005) *Kärlek, samlevnad och äktenskap – Rapport från en offentlig hearing 6 – 9 september 2004 Svenska kyrkans teologiska kommitté*. Intellecta. Solna
- Carlberg, Axel, (2005) ”Homosexuella i kyrkan – en katolsk respons.” *Kärlek, samlevnad och äktenskap – Rapport från en offentlig hearing 6 – 9 september 2004 Svenska kyrkans teologiska kommitté*. (Bråkenhielm, Carl Henrik) Intellecta. Solna
- Fur, Gunlög, (2011) ”Hänsynens homofobi”, *Den moderna homofobin*. (Eva Borgström) Charlie by Kabusal Finland
- Furseth, Inger, Repstad, Pål (2003). *Religionssociologi – en introduktion*. Liber Malmö
- Giddens, Anthony, (1992). *Intimitetens omvandling. Sexualitet, kärlek och erotik i det moderna samhället*. Nya Doxa. Nora
- Gustavsson Lundberg, Johanna, (2005) ”Värderingsförskjutningar i synen på sexualitet och samlevnad inom Svenska kyrkan under 1900-talet”. *Kärlek, samlevnad och äktenskap – Rapport från en offentlig hearing 6 – 9 september 2004 Svenska kyrkans teologiska kommitté*. (Bråkenhielm, Carl Henrik) Intellecta. Solna
- Gårdfeldt, Lars, (2001) ”Vart tog den glada lilla bögen vägen, eller så skapas en argbigga – om svenska kyrkan, skatteverket och några enastående grannar”. I: *Den moderna homofobin*. (Eva Borgström) Charlie by Kabusa. Finland
- Gyll, Erik, Ohlsson Sandahl, Frida, (2018). *Så att jag kan komma in - kristen tro och hbtq*. Författarna och Riksförbundet EKHO.
- Hedin, Sten-Gunnar, Salomonsson, Dan, (2005) ”Pingströrelsens syn på samlevnad, kärlek och äktenskap”. *Kärlek, samlevnad och äktenskap – Rapport från en offentlig hearing 6 – 9 september 2004 Svenska kyrkans teologiska kommitté*. (Bråkenhielm, Carl Henrik) Intellecta. Solna
- Holmberg, Carin, (2011) ”Hatbrott och familjevård – två sidor av samma mynt,” *Den moderna homofobin*. (Eva Borgström) Charlie by Kabusal. Finland
- Holte, Ragnar, (2005) ”Kärlek, samlevnad och äktenskap ur ett systematisk - teologiskt perspektiv,” *Kärlek, samlevnad och äktenskap – Rapport från en offentlig hearing 6 – 9 september 2004 Svenska kyrkans teologiska kommitté*. (Bråkenhielm, Carl Henrik) Intellecta. Solna
- Kazen Thomas, (2018). *Smuts, Skam, Status - Perspektiv på samkönad sexualitet i Bibeln och antiken*. Författaren och Makadam förlag.

- Lundholm, Anton, (2017). *Välkommen in i min garderob – en självbiografisk berättelse om att vara gay och kristen*. Författaren och Libris förlag.
- Mogård, Sofia, (2010). *Att leva tillsammans. En studie i kristen feministisk sexualitet*. Acta Universitatis. Upsaliensis
- Möller, Göran, (2005) ”Inledning,” *Kärlek, samlevnad och äktenskap – Rapport från en offentlig hearing 6 – 9 september 2004 Svenska kyrkans teologiska kommitté*. (Bråkenhielm, Carl Henrik) Intellecta. Solna
- Namli Elena, Grenholm Carl-Henric, (2019). *Etik*, Studentlitteratur. Lund
- Svartvik, Jesper, (2005) ”Hur kärlek, samlevnad och äktenskap kan förstås enligt Bibeln”, *Kärlek, samlevnad och äktenskap – Rapport från en offentlig hearing 6 – 9 september 2004 Svenska kyrkans teologiska kommitté*. (Bråkenhielm, Carl Henrik) Intellecta. Solna
- Voionmaa, Inkaliisa, (2017) *Nu hade vi ju varandra – berättelser från 40 år av ekumeniskt arbete för och av kristna hbtq-personer*, Riksförbundet EKHO, (2018)
- Wickberg, Johanna, (red), (2016) *Rapport från projektet –Församling för alla? EKHO* Göteborg Kristna HBTQ-personer

8.2 Elektronisk litteratur

Chapman, Mark D, Janes Dominica, *New Approaches in History and Theology to Same- sex Love and Desire*. Palgrave Macmillan USA, Publikationsdatum 20180215

Mounsey, Chris, “Sexuality as guide to Ethics: God and the Variable Body in English Literature.” *New Approaches in History and Theology to Same- sex Love and Desire*. (Chapman, Mark D, Janes Dominica eds.) Palgrave Macmillan USA, Publikationsdatum 20180215

Thatcher, Adrian, “Theological Amnesia and Same-sex Love”, *New Approaches in History and Theology to Same- sex Love and Desire*. (Chapman, Mark D, Janes Dominica eds.) Palgrave Macmillan USA, Publikationsdatum 20180215

Schlager, Bernard, “Christ and the Homosexual: An early Manifesto for Affirming Christian Ministry to Homosexuals”. *New Approaches in History and Theology to Same- sex Love and Desire*. (Chapman, Mark D, Janes Dominica eds.) Palgrave Macmillan USA, Publikationsdatum 20180215